➢ Εφαρμογές Περίληψης

- **1η: <u>Συνοπτική απόδοση μέρους</u> : Αποδίδουμε συνοπτικά το περιεχόμενο ενός <u>μέρους του κειμένου</u>** (π.χ. των τριών πρώτων παραγράφων).

- **2η <u>Εστίαση στις ιδέες του κειμένου για ένα θέμα:</u> Να αποδώσετε συνοπτικά (60-80 λέξεις) τις <u>απόψεις του συγγραφέα</u> του κειμένου αναφοράς <u>για το χ θέμα</u> π.χ. τις απειλές της παγκοσμιοποίησης στα πεδία της οικονομίας και του πολιτισμού.** οι πληροφορίες βρίσκονται π.χ. σε 3η -4η παράγραφο..

- **3η** Με συνοπτικό τρόπο να αποδώσεις το **<u>νοηματικό περιεχόμενο</u>** που αποδίδει ο συγγραφέας στον **<u>όρο «Χ»,</u>** με βάση το παρακάτω απόσπασμα του Κειμένου 1: «…».

➢ <u>Κριτήρια αξιολόγησης περίληψης</u>

Περιεχόμενο (Μονάδες 7)

Παρουσιάζονται όλες **οι κύριες έννοιες** και σημαντικές συμπληρωματικές πληροφορίες. Μεταφέρεται πειστικά η άποψη του συγγραφέα

Οργάνωση (Μονάδες 5)

Οι πληροφορίες παρουσιάζονται με κατάλληλα **τεχνικές πύκνωσης** ή/και παράφρασης με συνοχή και συνεκτικότητα

Έκφραση (Μονάδες 3)

Κατάλληλη χρήση γραμματικοσυντακτικών και σημασιολογικών στοιχείων, ακριβολογία, σαφήνεια, πλάγιο λόγο.

- **ΔΕΝ υιοθετούμε το <u>ύφος</u> του συγγραφέα.**
- **Γράφουμε <u>σε γ πρόσωπο</u> και πάντα χρησιμοποιούμε <u>αναφορική</u> λειτουργία του λόγου.**

- **Αποφεύγουμε γενικεύσεις.**
- **Δεν αναφέρουμε παραδείγματα και έρευνες αναλυτικά(βλέπε παρακάτω)**

Σημειώσεις ανά παράγραφο

1. **Εντοπίζουμε τις βασικές ιδέες της παραγράφου, τα κύρια σημεία, και υπογραμμίζουμε τις λέξεις-κλειδιά , διαχωρίζοντας το ουσιώδες από το δευτερεύον.**

2. **Επισημαίνουμε τις διαρθρωτικές λέξεις, με τις οποίες δηλώνονται: το αίτιο-αποτέλεσμα, η αντίθεση- εναντίωση, ο όρος-προϋπόθεση, η επεξήγηση, η έμφαση, το συμπέρασμα κτλ.**
3. **Κατά τη διαδικασία της πύκνωσης: Αντικαθιστούμε:**
    - **Τις υπώνυμες έννοιες με αντίστοιχες υπερώνυμες**
    - **Τις περιφράσεις με μονολεκτικούς τύπους**
    - **Τους εμπρόθετους προσδιορισμούς και τις δευτερεύουσες προτάσεις με επίθετο ή μετοχή**
4. **Προτιμάμε : τη σύνθετη λέξη - το ασύνδετο σχήμα – τη παθητική σύνταξη**
5. **Αν έχετε τρία στοιχεία σε μια περίοδο, μπορείτε να τα αποδώσετε με**
    - **Δευτερεύουσα χρονική + κύρια πρόταση + μετοχή**

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Πώς αποδίδουμε :

1) **Τον ορισμό: Ορίζει** τη χ έννοια **ως**…(αναφέρουμε γένος και ειδοποιό διαφορά επιγραμματικά)
2) **Τα παραδείγματα: βρίσκουμε το κοινό τους στοιχείο, τά ομαδοποιούμε**
    - **Παραθέτει** παραδείγματα βίαιης συμπεριφοράς
    - **Καταγράφει** περιστατικά βίας
    - **Παρουσιάζει** περιπτώσεις παραβίασης δικαιωμάτων
    - **Με παραδείγματα** εκδηλώσεων βίας
3) **Έρευνες- στατιστικά στοιχεία- απόψεις ειδικών –γνωμικά : Αναφέρουμε μόνο το θέμα/αντικείμενο και το αποτέλεσμα/ πόρισμα της έρευνας ΧΩΡΙΣ λεπτομερή στοιχεία. Λέμε:**
    - **Επικαλείται έρευνα που**
        - **Επιβεβαιώνει**
        - **Πιστοποιεί**
        - **Αποδεικνύει**
        - **Στοιχειοθετεί**
        - **Παρουσιάζει**

- **Την όξυνση - την αύξηση - τη μείωση – την ύπαρξη του Χ φαινομένου**

4) **Τις προυποθέσεις υλοποίησης ενός στόχου (όταν υπάρχουν τα «θα πρέπει», «απαιτείται», «χρειάζεται», «είναι ανάγκη», «επιβάλλεται» ή απευθύνεται σε β΄ ενικό ή β΄΄ πληθυντικό πρόσωπο. Λέμε:**
   - **Παρουσιάζει ως προυποθέσεις του Χ το Ψ και το Ζ**
   - **Θεωρεί αναγκαία-επιβεβλημένη-χρήσιμη τη Χ**
   - **Για β΄ ενικό/β΄πληθ. :**
   - **Καλεί τον σύγχρονο δάσκαλο να**
   - **Υποδεικνύει στο σύγχρονο άτομο να**
   - **Προτρέπει τους νέους να**
5) **Τα ερωτήματα : Βρίσκουμε το κοινό θέμα των ερωτημάτων και τά αποδίδουμε συνολικά , αναφέροντας τη λέξη-κλειδί κάθε ερωτήματος. Λέμε : ο συγγραφέας διερωτάται / θέτει το ερώτημα.**

Εξάσκηση

1. **« Η εικόνα είναι ειδυλλιακή αλλά εξωπραγματική διότι παραγνωρίζει τη σημασία της παρουσίασης του γεγονότος: το ίδιο γεγονός, χωρίς καμία αλλοίωση, έχει διαφορετική επίπτωση στη λεγόμενη κοινή γνώμη, ανάλογα με το πώς θα παρουσιαστεί. Άλλη σημασία αποκτά το γεγονός που παρουσιάζεται στην πρώτη σελίδα κι άλλη αυτό που πνίγεται σε κάποια εσωτερική σελίδα (ή ανάμεσα σε άλλες ειδήσεις), άλλη το γεγονός που θεωρείται άξιο να υπογραμμιστεί με πολύ χώρο ή χρόνο και άλλη εκείνο που αναφέρεται παρενθετικά ή συνοπτικά. Ακόμα, το μέγεθος των τυπογραφικών στοιχείων ή ο τίτλος ο τόνος της φωνής του εκφωνητή μπορούν να κάνουν το ίδιο γεγονός να φαίνεται διαφορετικό.**

   - **Θα πούμε : Ο συγγραφέας αιτιολογεί τη δύναμη της εικόνας τονίζοντας ότι η επίδραση του ίδιου γεγονότος στην κοινή γνώμη διαφοροποιείται ανάλογα με τον τρόπο προβολής του, ενώ παραθέτει κάποια παραδείγματα ανάδειξης, υποβάθμισης ή διαφοροποίησης της ίδιας είδησης.**

2. **« Και η ελευθερία είναι υπεύθυνη. Τούτο σημαίνει πως δεν είναι μεγάλη η ευθύνη του ανθρώπου μονάχα όταν έχει χάσει την ελευθερία του αλλά κι όταν την έχει κερδίσει. Γιατί τότε είναι που ανακύπτουν τα τρομερότερα ερωτήματα: τι θα την κάνεις την ελευθερία που κέρδισες; Πώς θα την αξιοποιήσεις; Πώς,τέλος,θα την προφυλάξεις από τη φθορά του ανθρώπινου βίου και από τους εχθρούς της;**
   - **Θα πούμε: Προβληματιζόμενος σχετικά με το χρέος του ανθρώπου απέναντι στην ελευθερία σε περίπτωση απώλειας ή κατάκτησής της, διερωτάται σχετικά με τον τρόπο αξιοποίησης και προστασίας της.**

3. **Η ανάπτυξη των ανθρώπων αντί για την ανάπτυξη των σκουπιδοπροιόντων θα απαιτούσε μιαν άλλη οργάνωση της εργασίας, η οποία θα έπρεπε να παύσει να είναι αγγαρεία και να γίνει πεδίο προβολής των ικανοτήτων του ανθρώπου.**

- **Θα πούμε: Ο συγγραφέας θεωρεί επιβεβλημένη για την ανθρώπινη πρόοδο την εργασία που αναδεικνύει τις ικανότητες του ατόμου.**